

Pekare

Ur innehållet

- Flyktiga registerinnehåll ("volatile")
- Pekararitmetik
- Stränghantering med pekare
- Pekare till funktioner
- Pekare till pekare.. (till pekare...)

Målsättningar:

- Kunna använda pekare för absolutadressering
- Kunna använda pekare i stränghantering
- Kunna använda pekare som parametrar för returvärden

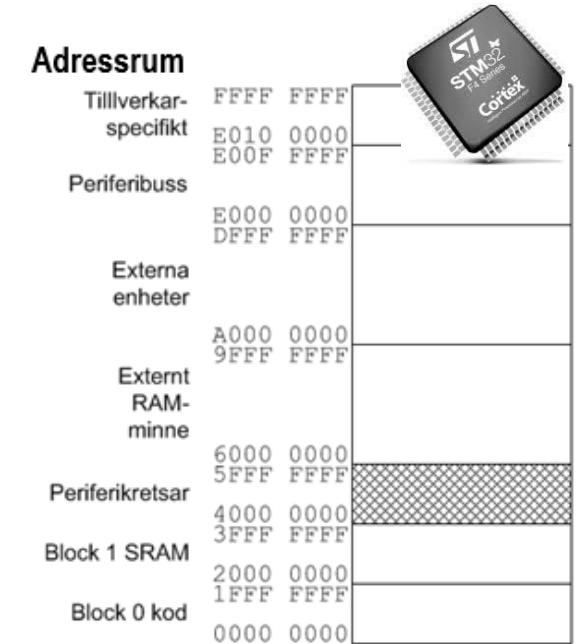
Absolut adressering

Exempel:

```
0x40021014          // en heltalskonstant (int)
// en pekare (unsigned char) som pekar på adress 0x40021014
(unsigned char *) 0x40021014
// innehåll, 8 bitar, på adress 0x40021014 (dereferens)
*((unsigned char*) 0x40021014)

// Läs från adress 0x40021014
unsigned char value = *((unsigned char *) 0x40021014);

// Skriv till adress 0x40021014
*((unsigned char *) 0x40021014) = value;
```


Men vi måste se upp om vi låter kompilatorn "optimera" koden...

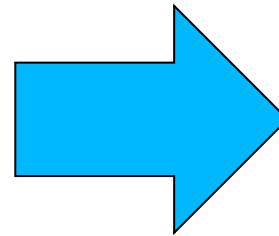
Avsikten att förbättra koden kan gå fel...

Exempel:

```
char * inport = (char*) 0x40021014;

void foo(){

    while(*inport != 0)
    {
        // ...
    }
}
```


"förbättrad kod"

```
char * inport = (char*) 0x40021014;

void foo(){
    char tmp = *inport;
    while( tmp != 0 )
    {
        // ...
    }
}
```

En optimerande kompilator kan "flytta ut" läsningen från iterationsslingan och testen reflekterar då inte längre portens värde.

"Volatile qualifier" - bestämning/tillägg till deklaration

volatile förhindrar viss optimering (som annars är bra och nödvändig) dvs. indikerar att kompilatorn måste förmoda att innehållet på en address kan ändras "från utsidan" (dvs. en ändring kan inte upptäckas vid statisk analys av koden).

```
volatile char * inport = (char*) 0x40021014;
void foo(){
    while(*inport != 0)
    {
        // ---
    }
}
```

```
volatile char * utport = (char*) 0x40021014;
void f2()
{
    *utport = 0;
    ...
    *utport = 1;
    ...
    *utport = 2;
}
```

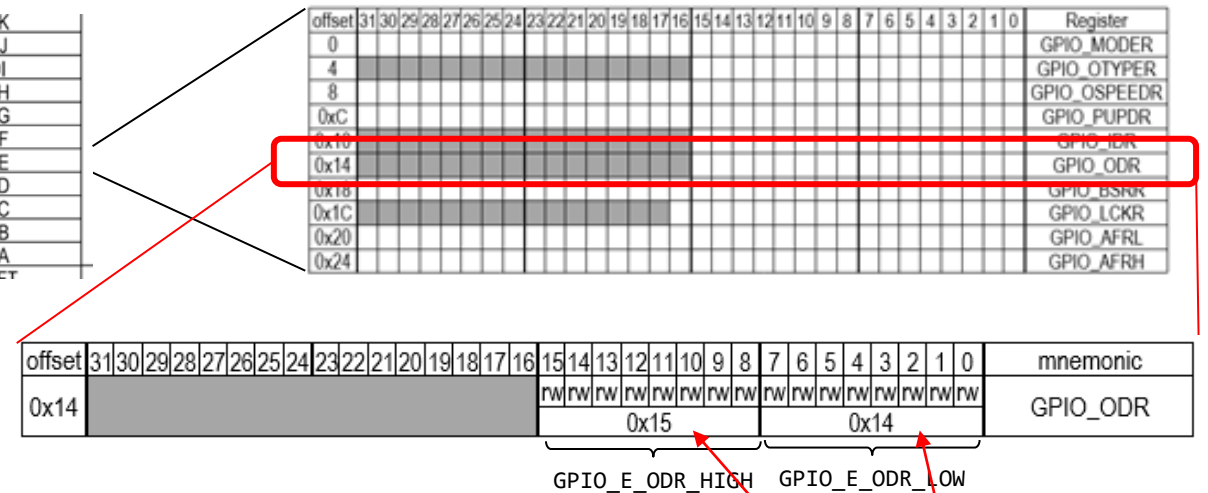
Portadressering

Periferikretsar

Address	Device	Peripheral
5006 0800 - 5006 0BFF		RNG
5006 0400 - 5006 07FF		HASH
5006 0000 - 5006 03FF		CRYPT
5005 0000 - 5005 03FF		DCMI
5000 0000 - 5003 FFFF		USB OTG FS
4004 0000 - 4007 FFFF		USB OTG HS
4002 8000 - 4002 8BFF		DMA2D
4002 9000 - 4002 93FF		
4002 8C00 - 4002 8FFF		
4002 8800 - 4002 8BFF		ETHERNET MAC
4002 8400 - 4002 87FF		
4002 8000 - 4002 83FF		
4002 6400 - 4002 67FF		DMA2
4002 6000 - 4002 63FF		DMA1
4002 4000 - 4002 4FFF		BKPSRAM
4002 3C00 - 4002 3FFF		Flash interface
4002 3800 - 4002 3BFF		RC
4002 3000 - 4002 33FF		GPIO
4002 2800 - 4002 2BFF		GPIOK
4002 2400 - 4002 27FF		GPIOJ
4002 2000 - 4002 23FF		GPIOI
4002 1C00 - 4002 1FFF		GPIOH
4002 1800 - 4002 1BFF		GPIOG
4002 1400 - 4002 17FF		GPIOF
4002 1000 - 4002 13FF		GPIOE
4002 0C00 - 4002 0FFF		GPIOC
4002 0800 - 4002 0BFF		GPIOB
4002 0400 - 4002 07FF		GPIOA
4001 6800 - 4001 6BFF		LCD-TFT
4001 5800 - 4001 5BFF		SAI
4001 5400 - 4001 57FF		SPi6
4001 5000 - 4001 53FF		SPi5
4001 4800 - 4001 4BFF		TIM11
4001 4400 - 4001 47FF		TIM10
4001 4000 - 4001 43FF		TIM9
4001 3C00 - 4001 3FFF		EXTI
4001 3800 - 4001 3BFF		SYSCFG
4001 3400 - 4001 37FF		SPi4
4001 3000 - 4001 33FF		SPi1
4001 2C00 - 4001 2FFF		SDIO
4001 2000 - 4001 23FF		ADC1-ADC3
4001 1400 - 4001 17FF		USART6
4001 1000 - 4001 13FF		USART1
4001 0400 - 4001 07FF		TIM8
4001 0000 - 4001 03FF		TIM1
4000 7C00 - 4000 7FFF		UART8
4000 7800 - 4000 7BFF		UART7
4000 7400 - 4000 77FF		DAC
4000 7000 - 4000 73FF		PWR
4000 6800 - 4000 6BFF		CAN2
4000 6400 - 4000 67FF		CAN1
4000 5C00 - 4000 5FFF		I2C3
4000 5800 - 4000 5BFF		I2C2
4000 5400 - 4000 57FF		I2C1
4000 5000 - 4000 53FF		USART5
4000 4C00 - 4000 4FFF		UART4
4000 4800 - 4000 4BFF		USART3
4000 4400 - 4000 47FF		USART2
4000 4000 - 4000 43FF		I2S3ext
4000 3C00 - 4000 3FFF		SPi2/SPi3
4000 3800 - 4000 3BFF		SPi2/SPi3
4000 3400 - 4000 37FF		I2Sext
4000 3000 - 4000 33FF		IWDG
4000 2C00 - 4000 2FFF		WWDG
4000 2800 - 4000 2BFF		RTC & BKPS Reg
4000 2000 - 4000 23FF		TIM14
4000 1C00 - 4000 1FFF		TIM13
4000 1800 - 4000 1BFF		TIM12
4000 1400 - 4000 17FF		TIM7
4000 1000 - 4000 13FF		TIM6
4000 0C00 - 4000 0FFF		TIM5
4000 0800 - 4000 0BFF		TIM4
4000 0400 - 4000 07FF		TIM3
4000 0000 - 4000 03FF		TIM2

Exempel:
GPIO port E

```
#define GPIO_E 0x40021000
#define GPIO_E_MODER ((volatile unsigned int *) GPIO_E)
#define GPIO_E_OTYPER ((volatile unsigned short *) (GPIO_E+4))
#define GPIO_E_OSPEEDR ((volatile unsigned int *) (GPIO_E+8))
...
```



```
...
#define GPIO_E_ODR ((volatile unsigned short *) (GPIO_E+0x14))
#define GPIO_E_ODR_LOW ((volatile unsigned char *) (GPIO_E+0x14))
#define GPIO_E_ODR_HIGH ((volatile unsigned char *) (GPIO_E+0x15))
...
```

```
value = *GPIO_E_ODR_LOW; // Läs från 0x40021014
*GPIO_E_ODR_HIGH = value; // Skriv till 0x40021015
```

Pekararitmetik

Följande operationer är tillåtna på pekare:

- Adressoperator
- Dereferens
- Addition av heltalskonstant
- Subtraktion av heltalskonstant
- Subtraktion av pekare med samma typ

Exempel 1:

```
char c, *cp1, *cp2;  
cp1 = &c;      // Ok  
cp2 = &cp1;    // Warning
```

Exempel 2:

```
char *cp1;  
cp1 = cp1 + 1;  
++cp1;  
cp1++;
```

Exempel 3:

```
char *cp1;  
cp1 = cp1 - 1;  
--cp1;  
cp1--;
```

Alla andra operationer, som exempelvis skift, negation, bitvis komplement, multiplikation eller division etc. är meningslösa och därför förbjudna.

Exempel 4:

```
char *cp1, *cp2;  
int *ip;  
int i;  
i = cp1 - cp2;  // Ok  
i = ip - cp1;   // Error
```

Pekararitmetik

Vid addition (ptr+n) eller subtraktion (ptr-n), pekartypen avgör hur många bytes som adderas/subtraheras

Exempel 1:

```
char *cp = (char *) 0x20001000;  
(cp+1);    // Uttryckets värde: 0x20001001  
cp++;      // cp är därefter 0x20001001
```

Exempel 2:

```
int *ip = (int *) 0x20001000;  
(ip+1);    // Uttryckets värde: 0x20001004  
ip++;      // ip är därefter 0x20001004
```

$$\begin{aligned} \text{ptr} + n &\Rightarrow \text{ptr} + n * \text{sizeof}(\text{ ptr type}) \\ \text{ptr} - n &\Rightarrow \text{ptr} - n * \text{sizeof}(\text{ ptr type}) \end{aligned}$$

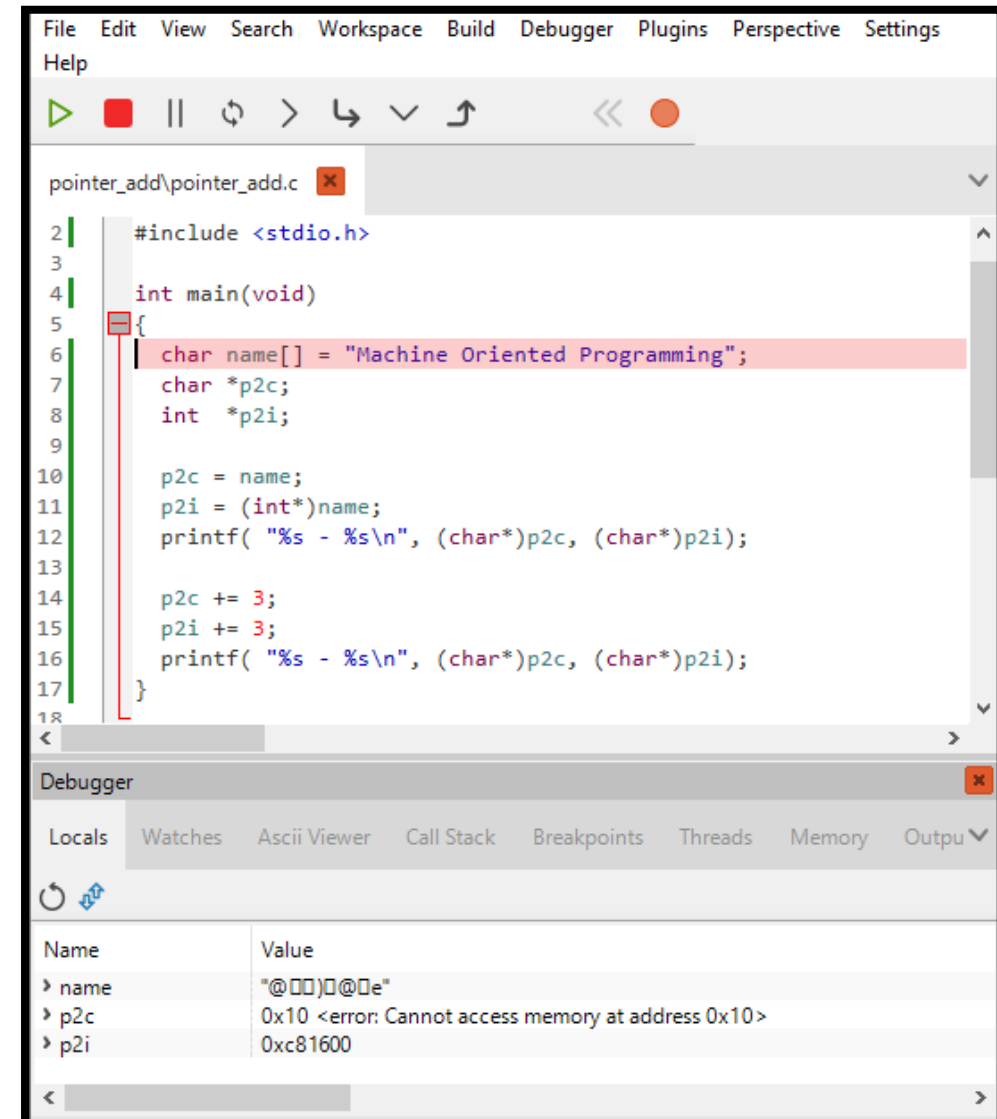
Tänkvärt pekarexempel

```
char name[] = "Machine Oriented Programming";
char *p2c;
int *p2i;

p2c = name;
p2i = (int*)name;
printf( "%s - %s\n", (char*)p2c, (char*)p2i);

p2c += 3;
p2i += 3;
printf( "%s - %s\n", (char*)p2c, (char*)p2i);
```

Vad blir utskrifterna?

The screenshot shows a C program in a debugger. The program defines a character array 'name' with the string "Machine Oriented Programming". It then declares two pointers, 'p2c' (char*) and 'p2i' (int*), both pointing to the start of 'name'. The program prints the string using both pointers. Then, both pointers are incremented by 3. Finally, the string is printed again using the incremented pointers. The debugger shows the current state of the program, with the 'name' variable at address 0x10 and the 'p2c' and 'p2i' variables at address 0xc81600. The output of the program is shown in the 'Output' window.

```
File Edit View Search Workspace Build Debugger Plugins Perspective Settings
Help

pointer_add\pointer_add.c
2 | #include <stdio.h>
3 |
4 | int main(void)
5 | {
6 |     char name[] = "Machine Oriented Programming";
7 |     char *p2c;
8 |     int *p2i;
9 |
10 |     p2c = name;
11 |     p2i = (int*)name;
12 |     printf( "%s - %s\n", (char*)p2c, (char*)p2i);
13 |
14 |     p2c += 3;
15 |     p2i += 3;
16 |     printf( "%s - %s\n", (char*)p2c, (char*)p2i);
17 | }
18 |

Debugger
Locals Watches Ascii Viewer Call Stack Breakpoints Threads Memory Output
Name Value
> name "Machine Oriented Programming"
> p2c 0x10 <error: Cannot access memory at address 0x10>
> p2i 0xc81600
```

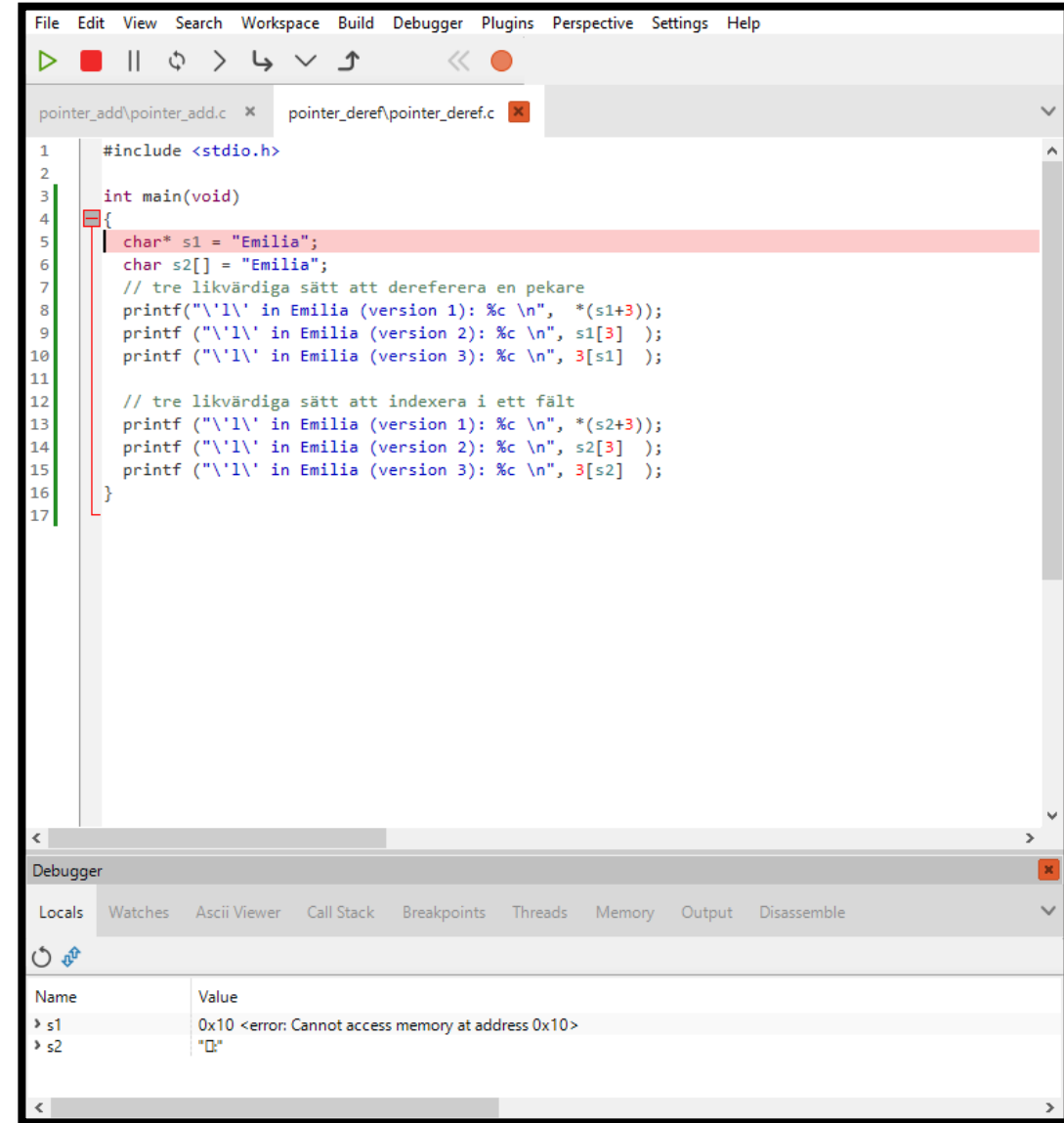
Fält eller pekare?

$x[y]$ översätts till $*(x+y)$ så detta är också en pekare.
Indexering är samma sak för pekare och fält...

```
#include <stdio.h>
int main(void)
{
    char* s1 = "Emilia";
    char s2[] = "Emilia";
    // tre likvärdiga sätt att dereferera en pekare
    printf("\'l\' in Emilia (version 1): %c \n", *(s1+3));
    printf("\'l\' in Emilia (version 2): %c \n", s1[3] );
    printf("\'l\' in Emilia (version 3): %c \n", 3[s1] );

    // tre likvärdiga sätt att indexera i ett fält
    printf("\'l\' in Emilia (version 1): %c \n", *(s2+3));
    printf("\'l\' in Emilia (version 2): %c \n", s2[3] );
    printf("\'l\' in Emilia (version 3): %c \n", 3[s2] );
}
```

Så, är fält då pekare?... Nej...


```
File Edit View Search Workspace Build Debugger Plugins Perspective Settings Help
pointer_add\pointer_add.c x pointer_deref\pointer_deref.c x
1 #include <stdio.h>
2
3 int main(void)
4 {
5     char* s1 = "Emilia";
6     char s2[] = "Emilia";
7     // tre likvärdiga sätt att dereferera en pekare
8     printf("\'l\' in Emilia (version 1): %c \n", *(s1+3));
9     printf("\'l\' in Emilia (version 2): %c \n", s1[3] );
10    printf("\'l\' in Emilia (version 3): %c \n", 3[s1] );
11
12    // tre likvärdiga sätt att indexera i ett fält
13    printf("\'l\' in Emilia (version 1): %c \n", *(s2+3));
14    printf("\'l\' in Emilia (version 2): %c \n", s2[3] );
15    printf("\'l\' in Emilia (version 3): %c \n", 3[s2] );
16 }
17
```

Debugger

Locals Watches ASCII Viewer Call Stack Breakpoints Threads Memory Output Disassemble

Name	Value
s1	0x10 <error: Cannot access memory at address 0x10>
s2	"Emilia"

Fält eller pekare, i korthet

Exempel:

```
char* s1 = "Emilia";  
char s2[] = "Emilia";
```

ARM/Thumb assembler:

```
2000001c <s1>:  
2000001c: 20000028
```

```
20000020 <s2>:  
20000020: 6c696d45 "Emil"  
20000024: 00006169 "ia\0"  
20000028: 6c696d45 "Emil"  
2000002c: 00006169 "ia\0"
```

	s2	s1
Type:	Fält	Pekarvariabel
Adressering:	&s2 är inte möjligt - s2 är bara en symbol s2 = symbol = fältets startadress s2 = &(s2[0]) s2[0] ≡ *s2 → 'E'	&s1 = adress till variabeln s1 s1 = s1's värde = textsträngens startadress. s1 = &(s1[0]) s1[0] ≡ *s1 → 'E'
Pekararitmetik:	s2++ är inte möjligt (s2+1)[0] är OK	s1++ är OK (s1+1)[0] är OK
Typstorlek:	sizeof(s2) = 7 bytes	sizeof(s1) = sizeof(char*) = 4 bytes

s2 är en symbol (ingen variabel) för en adress känd vid kompileringstillfället.

Eftersom s2 är en adress, kan vi dereferera den på samma sätt som en pekare: *s2 → 'E'.

Stränghantering

ytterligare en variant av strlen...

```
int strlen( char s[] )
{
    int i = 0;
    while( s[i] != '\0' )
    {
        i++;
    }
    return i + 1;
}
```

```
int strlen( char *s )
{
    int i = 0;
    while( *s )
    {
        s++; i++;
    }
    return i + 1;
}
```

```
int strlen( char *s )
{
    int i = 0;
    while( *s++ ) i++;
    return i + 1;
}
```

*s++: char tmp=*s; s=s+1;

(*s)++: tmp=*s; tmp=tmp+1;

Kopiering av textsträng - strcpy

Exempel:

I standard-C biblioteket finns funktionen `strcpy`, för att kopiera en ASCII-sträng i minnet. Strängslut markeras med tecknet `'\0'`, dvs. 0 och detta tecken ska vara det sista som kopieras. Funktionen returnerar `dest` och kan implementeras på följande sätt, visa hur `strcpy` kan kodas i assemblerspråk.

```
char *strcpy( char *dest, char * src )
{
    char *rval = dest;
    do{
        *dest++ = *src++;
    } while( *(src-1) );
    return rval;
}
```

Vi löser på tavlan...

Kopiering av textsträng - strcpy

Exempel:

I standard-C biblioteket finns funktionen **strcpy**, för att kopiera en ASCII-sträng i minnet. Strängslut markeras med tecknet `'\0'`, dvs. 0 och detta tecken ska vara det sista som kopieras. Funktionen returnerar **dest** och kan implementeras på följande sätt, visa hur **strcpy** kan kodas i assemblerspråk.

```
char *strcpy( char *dest, char * src )
{
    char *rval = dest;
    do{
        *dest++ = *src++;
    } while( *(src-1) );
    return rval;
}
```

Vi löser på tavlan...

Fler skäl att använda pekare

Argument är värdeanrop, "pass-by value" i C.

```
void inc1( int x )
{
    x++;
}

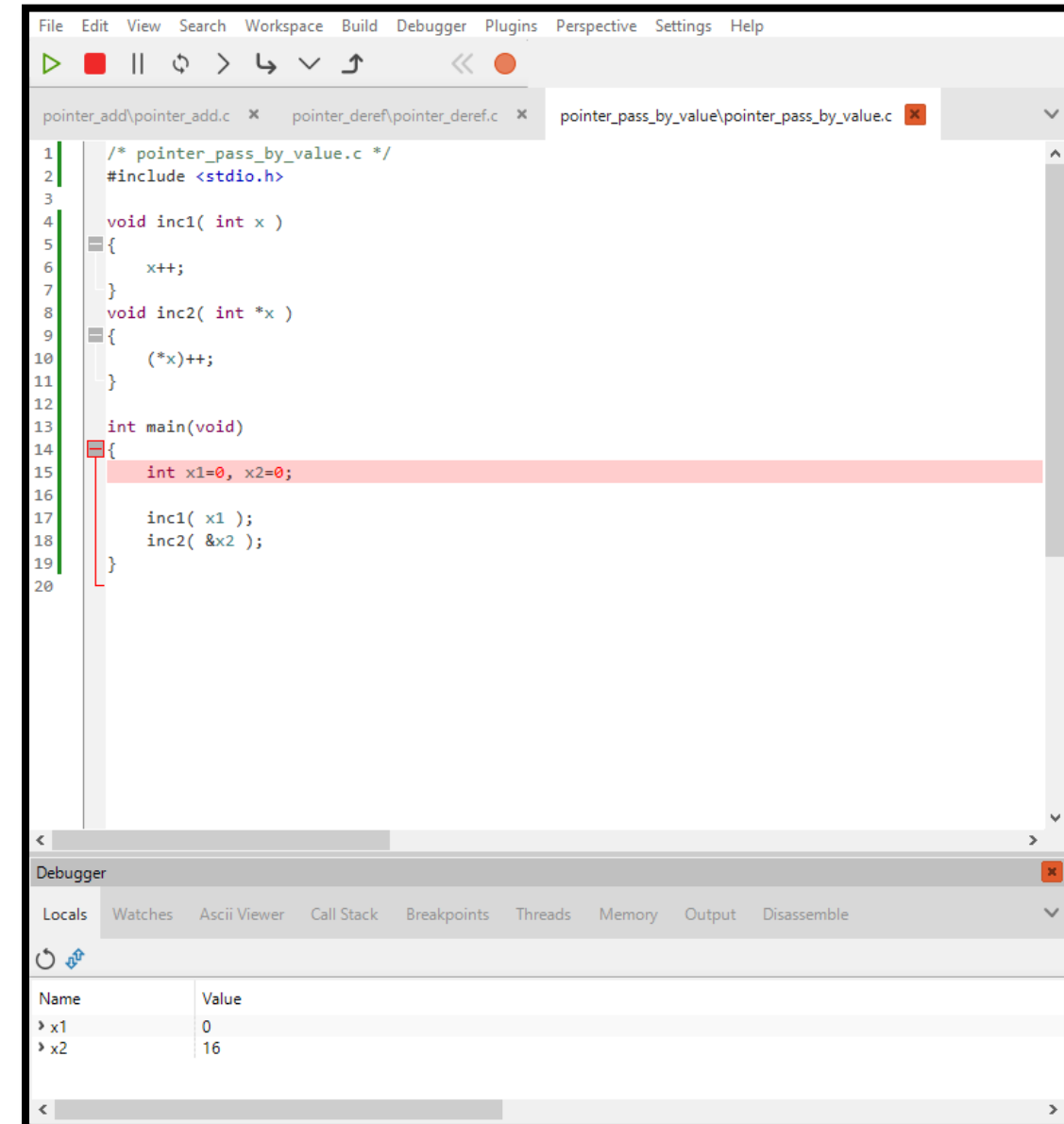
void inc2( int *x )
{
    (*x)++;
}

int main(void)
{
    int x1=0, x2=0;

    inc1( x1 );
    inc2( &x2 );
}
```

inc1 använder kopia av parametern
inc2 ändrar innehållet via parametern...

x1 har fortfarande värdet 0, men
x2 har värdet 1 efter anropen...


```
1  /* pointer_pass_by_value.c */
2  #include <stdio.h>
3
4  void inc1( int x )
5  {
6      x++;
7  }
8  void inc2( int *x )
9  {
10     (*x)++;
11 }
12
13 int main(void)
14 {
15     int x1=0, x2=0;
16
17     inc1( x1 );
18     inc2( &x2 );
19 }
20
```

Debugger

Name	Value
x1	0
x2	16

Pekare till funktioner - "funktionspekare"

En funktionspekare definieras av:

- Returvärdet
- Argument och deras respektive typer

Funktionspekarens värde är en adress.

Exempel:

```
int foo0( void );           // Funktionsprototyp
int foo1( int x );          // Funktionsprototyp
int (*funp) (int);          // Deklaration av variabel 'funp'

funp = foo0;                // Warning, typfel
funp = foo1;                // Ok
```

Pekare till funktioner

Exempel:

```
#include <stdio.h>
```

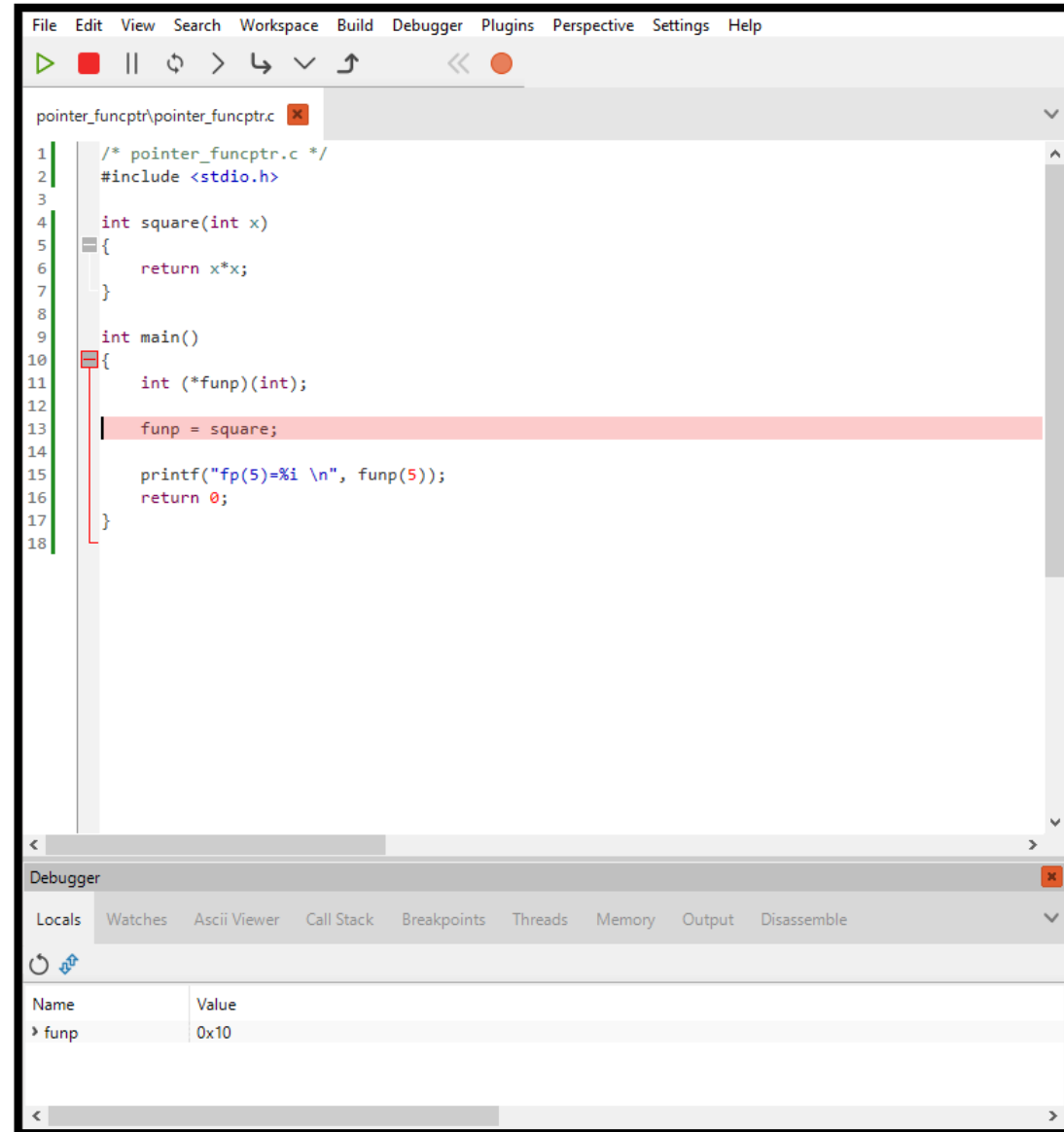
```
int square(int x)
{
    return x*x;
}
```

```
int main()
{
    int (*funp)(int);

    funp = square;

    printf("fp(5)=%i \n", funp(5));
    return 0;
}
```

Funktionspekare


```
File Edit View Search Workspace Build Debugger Plugins Perspective Settings Help

pointer_funcptr\pointer_funcptr.c

1  /* pointer_funcptr.c */
2  #include <stdio.h>
3
4  int square(int x)
5  {
6      return x*x;
7  }
8
9  int main()
10 {
11     int (*funp)(int);
12
13     funp = square;
14
15     printf("fp(5)=%i \n", funp(5));
16     return 0;
17 }
18

Debugger

Locals  Watches  Ascii Viewer  Call Stack  Breakpoints  Threads  Memory  Output  Disassemble

Name  Value
funp  0x10
```

Pekare till funktioner

Vi har följande funktioner:

```
void do_this( void ) {}  
void do_that( void ) {}
```

Vi kan deklarera en variabel `func`, som en pekare till en sådan funktion.

```
void (*func)(void);
```

Vi har sedan ytterligare ett instrument
att påverka programflödet:

```
if( ... )  
    func = &do_this;  
else  
    func = &do_that;  
...  
func(); /* do_this eller do_that... */
```

```
LDR    R2, =do_this  
LDR    R3, =func  
STR    R2, [R3]
```

```
LDR    R3, func  
BLX    R3
```

Pekare till funktioner - på plats i minnet

Exempel:

Visa i C och assembler hur en pekare till funktionen

```
void do_this( void )
```

placeras på address 0x2001C000 i minnet.

Tilldelningen kodas i C:

```
((void (**)(void) ) 0x2001C000 ) = &do_this;
```

Tilldelningen kodas i assembler:

```
LDR    R0, =do_this
LDR    R1, =0x2001C000
STR    R0, [R1]
```

Pekare till C-funktioner på fast adress i minnet

Exempel:

En parameterlös subrutin `portinit` för att initiera hårdvaran i MD407 finns med ingång på adress adress `0x08000200` i minnet. Visa hur denna kan anropas:

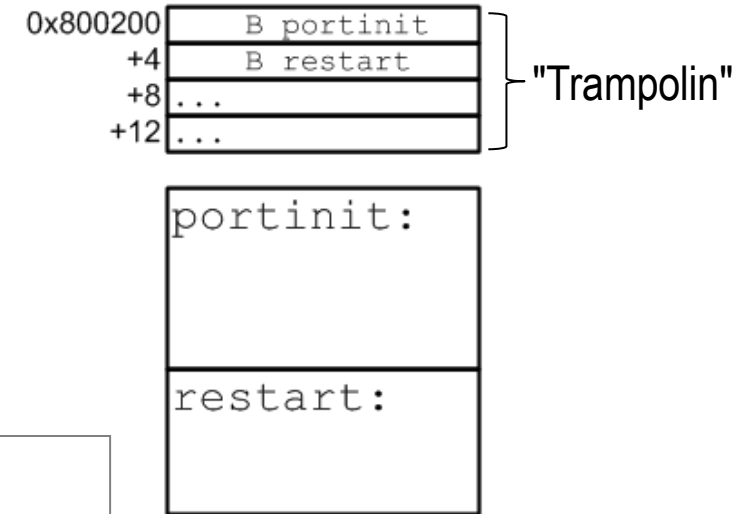
- a) i assemblerspråk
- b) från ett C-program

a)

```
LDR    R0, =0x8000200
BLX    R0
```

b)

```
#define portinit ((void (**)(void) ) 0x8000200 )
void xxx( void )
{
    portinit();
}
```


Fält som parameter till funktion

- Ett fält i en parameterlista är en pekare

```
void foo(int i[]);
```

[] – notationen finns men betyder pekare, dvs. detta är samma sak som:

```
void foo(int* i);
```

Undviker kopiering av hela fält inför funktionsanropet. Längden av fältet behöver inte vara känd.

Dock: fältet kan ändras i den anropade funktionen

```
int sumElements(int *a, int l)
{
    int sum = 0;
    for (int i=0; i<l; i++) {
        sum += a[i];
    }
    return sum;
}
...
int array[] = {5,4,3,2,1};
int x;
x = sumElements(array, 5);
```

Pekare till pekare

Exempel:

`cp = *dcp; kodas`

`LDR R3, =dcp @ R3 ← &dcp`

`LDR R3, [R3] @ R3 ← dcp`

`LDR R3, [R3] @ R3 ← *dcp`

`LDR R2, =cp`

`STR R3, [R2]`

`c = **dcp; kodas`

`LDR R3, =dcp @ R3 ← &dcp`

`LDR R3, [R3] @ R3 ← dcp`

`LDR R3, [R3] @ R3 ← *dcp`

`LDRB R2, [R3] @ R3 ← **dcp`

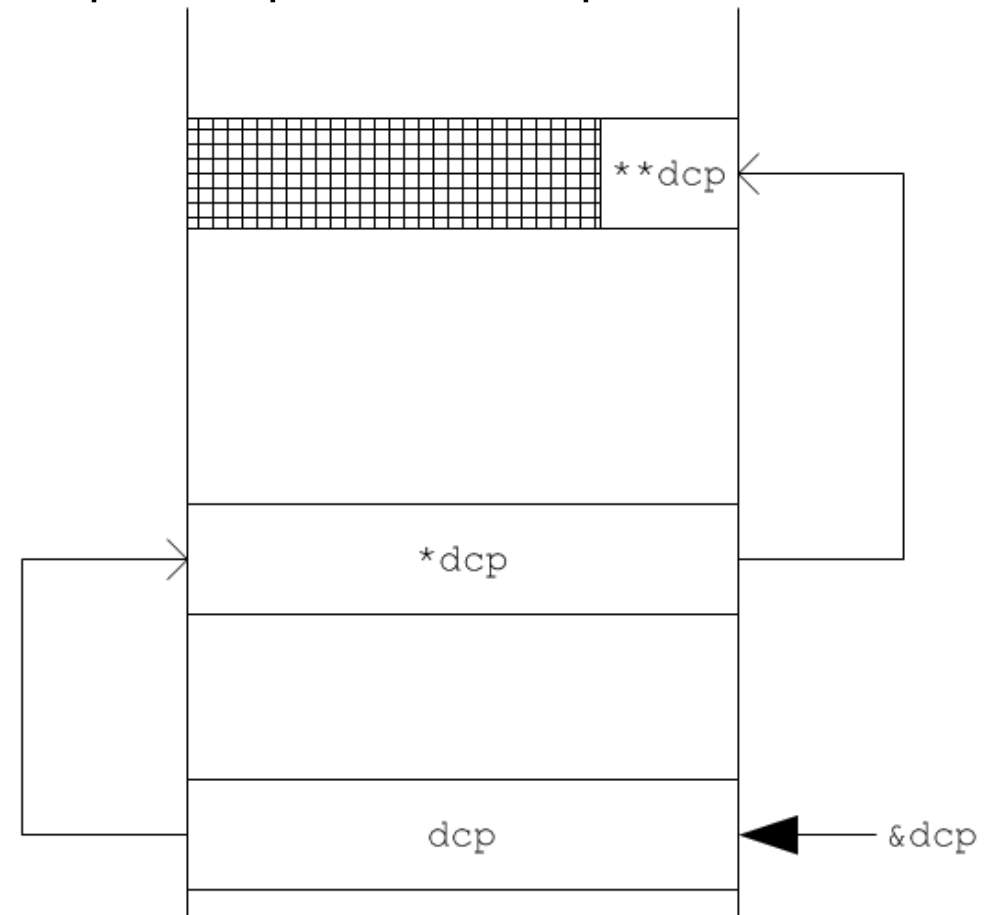
`LDR R3, =c`

`STRB R2, [R3]`

Deklarationen :

`char **dcp;`

läses "dcp är en pekare till en pekare till en char".

Pekarfält

Exempel: Ett fält med pekare till textsträngar

```
#include <stdio.h>
void swap(void** p1, void **p2)
{
    void *p = *p2;
    *p2=*p1;
    *p1=p;
}
char *list[]={ "Elsa", "Alice", "Maja", "Emilia" };
int main()
{
    printf( "PointerSize is = %i\n", (int) (sizeof(list)/4 ) );
    printf( "SizeOf(list) = %i\n", (int) sizeof(list));
    printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
    swap( (void*)&list[0], (void*)&list[3]);
    printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
    swap( (void*)&list[0], (void*)&list[1]);
    printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
}
```

Byt plats mellan två
pekarvariabler

Ett fält med pekare

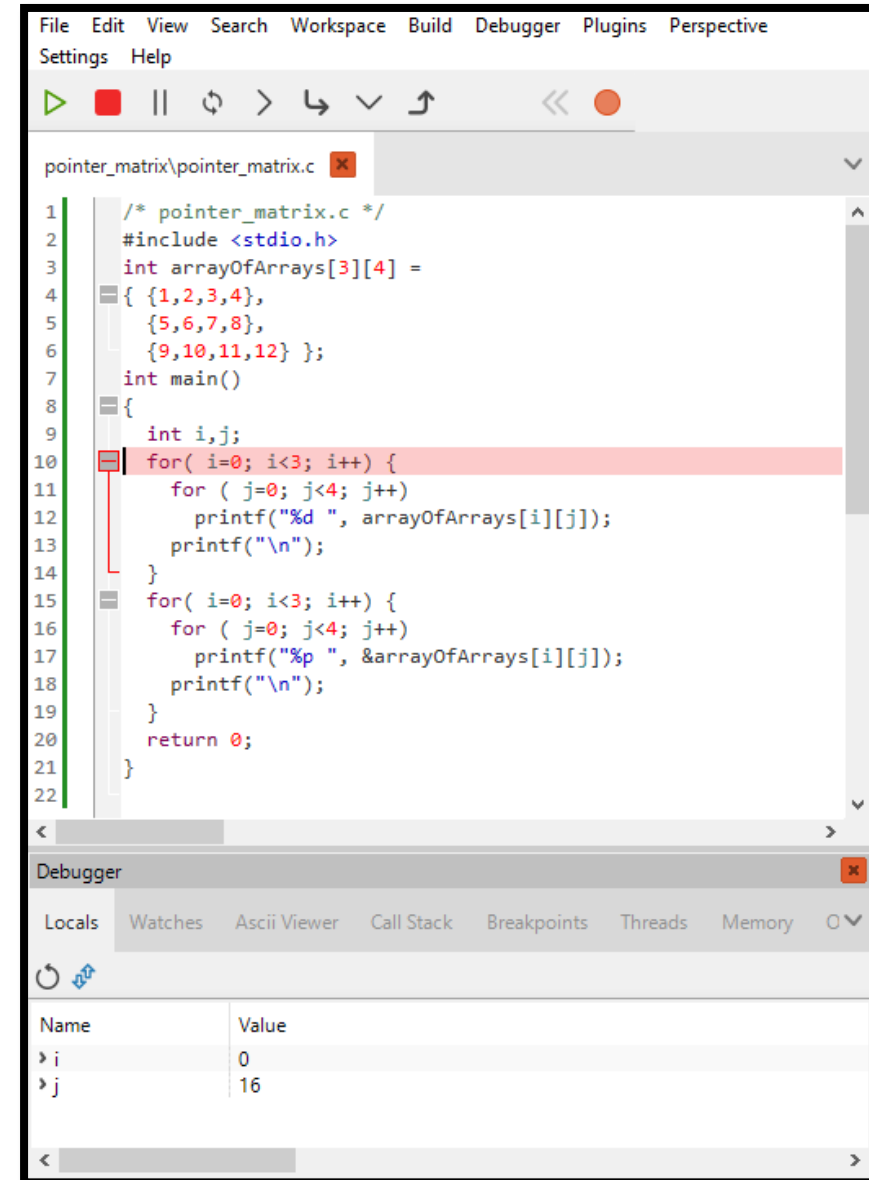
```
File Edit View Search Workspace Build Debugger Plugins Perspective Settings Help
pointer_arrays\pointer_arrays.c
1  /* pointer_arrays.c */
2  #include <stdio.h>
3
4  void swap(void** p1, void **p2)
5  {
6      void *p = *p2;
7      *p2=*p1;
8      *p1=p;
9  }
10 char *list[]={ "Elsa", "Alice", "Maja", "Emilia" };
11 int main()
12 {
13     printf( "PointerSize is = %i\n", (int) (sizeof(list)/4 ) );
14     printf( "SizeOf(list) = %i\n", (int) sizeof(list));
15     printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
16     swap( (void*)&list[0], (void*)&list[3]);
17     printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
18     swap( (void*)&list[0], (void*)&list[1]);
19     printf( "%s %s %s %s\n", list[0],list[1],list[2],list[3] );
20 }
21
Debugger
Locals Watches Ascii Viewer Call Stack Breakpoints Threads Memory Output Disasser
```

Flerdimensionella fält

Exempel: Innehåll och adress

```
#include <stdio.h>
int arrayOfArrays[3][4] =
{ {1,2,3,4},
  {5,6,7,8},
  {9,10,11,12} };
int main()
{
    int i,j;
    for( i=0; i<3; i++) {
        for ( j=0; j<4; j++)
            printf("%d ", arrayOfArrays[i][j]);
        printf("\n");
    }
    for( i=0; i<3; i++) {
        for ( j=0; j<4; j++)
            printf("%p ", &arrayOfArrays[i][j]);
        printf("\n");
    }
    return 0;
}
```

```
arrayOfArrays[i][j] = arrayOfArrays+i*4+j
```


The screenshot shows a C code editor with the file `pointer_matrix\pointer_matrix.c`. The code defines a 2D array `arrayOfArrays` and a `main` function that prints its contents and addresses. The debugger is open, showing the `Locals` pane with the following variables:

Name	Value
<code>i</code>	0
<code>j</code>	16